

Hariduse arenduskeskus juhtide pilguga

(Algus eelmises «HE»-s)

Jätkame juttu Harjumaa Hariduse Arenduskeskuse direktori MATI SÖÖDI, direktori asetäitja INGRID MADISE ja informatsiooniosakonna juhataja AILI PRAKSIGA. Täna räägime arenduskeskuse peaulesannetest ning ideaalist, mille poole keskus oma tegevusega pürgima peaks.

Mati Sööt (M. S.): «Üks meie põhifunktsioone on Harjumaa hariduselu arengustrategia väljatöötamine, arengukontseptsiooni sõnastamine ja selle elluviimisele kaasaaitamine. Loodetavasti valmib kontseptsioon järgmise aasta suveks. Selleks on hädavajalik ka koolide osalemine, sest hariduselu ei saa arendada ju väljaspool kooli.

Arengustrategia väljatöötamise tahame kaasata kõik Harjumaa koolid ja lasteasutused.

Et välja selgitada koolijuh- tide ja õpetajate probleemid ning ootused, kavatseme kõikide Harjumaa koolide ja teiste lasteasutuste juhtkondade- ga teha intervjuud. Tõenäoliselt valime hiljem mõne kooli, kellega põhjalikumalt tege- lema hakkame.

Mina näen meie põhiülesan- net selles, et aitaksime kooli-

del saada suuremateks enese- arengu subjektideks kui nad on seda praegu. Et koolides toimuks lapse arendamine, lapse kui tervikuga tegelemi- ne. See arusaam peaks vastan- duma sellele, et koolides toi- mub ainult teadmiste andmi- ne.»

Aili Praks (A. P.): «Minu meelest on see intervjuu las- teadades ja koolides oluline just seetõttu, et meil on juba liiga palju tehtud kabinettides väljamõeldud programme (kut- seõpetuse, töökasvatuse jms. kohta), teadmata tegelikku clukorda. Olen lugenud mit- meid vastavaid programme Soomest, millest ilmneb, kui- võrd arvestatakse seal reaalsel- situatsiooni.»

Ingrid Madise (I. M.): «Mina pean väga oluliseks algharidu- se andmist. Pean siin silmas lastealapse kasvatamist, te- gelikult on lapse areng ääre- tult tähtis juba sünnimomen- dist alates. Seepärast tahame Harju maakonnas käivitada programmi perekeskuse loomi- seks. See on muidugi veel kau- ge tulevik, aga mõtted selles suunas juba liiguvad. Kui me saame lapse arengule kaasa aidata, kui me saame kaasa aidata kasvatajate ja õpetaja- te kujunemisele, siis on päris kindel, et tuleb ka tagasiside.

Aga lisaks majanduslikele võimalustele on vaja ka side- meid progressiivsete haridus- juhtidega välismaal. Muidugi on siin teine oht — me ei tohi minna kopeerimisele ning avada end täielikult kõigele, mis mujalt tuleb. Peame eel- kõige ikka iseendaks jääma. Rootsis Göteborgis on grupp inimesi, kes meisse väga hea- tahtlikult suhtuvad ning kir- janduse hankimisel ja meiega koostööst huvitatud õpetajate leidmisel kaasa aitavad.

Hiljuti oli maakonnas Taa- nimaa Randersi kommunide- legatsioon. Ka taanlastega vestlusest jäi kõlama nende- poolne soov hoiak ja soov meie haridusele abi anda.»

M. S.: «Selles liinis oleme me tööd alles alustanud ja ka- vatseme kindlasti jätkata, sest me ei arva, et suudaksime ise kõik avastada. Ning seda ei olegi mõtet teha, kui meile vä- ga hästi sobib kuskil mujal avastatu. Loodame, et mõne aja pärast on vajalikud välis- kontaktid Euroopa ja maailma tasemel loodud.»

A. P.: «Mina seda ohtu Har- jumaa ei näe, et välismaa ees- kujusid kopeerima hakata. Meie õpetajad rakendavad mu- jal nähtut ikka oma teadmis- te ja oskuste põhjal. Ja just nii jõuab kasulik ka meie koo- li.»

I. M.: «Mina leian, et Har- jumaal on haridusuuenduste läbiviimiseks väga soodne pin- nas. Maakonnas on väga pal- ju kooli, kus tegeldakse folk- looriga ja kus on häid rahva- kunstikollektiive. Ongi jusi

(Järg 3. lk.)

Hariduse arenduskeskus...

(Algus 1. lk.)

väga oluline, et säilitame väi- kesed maakoolid kui kohali- kud kultuurikeskused, see tä- hendab kohad, kus oleks raa- matukogu, kuhu ka vanematel oleks võimalus tulla ja kus lastel oleks hea olla. Praegu pöörame ikkagi tähelepanu põhiliselt õppeprotsessile, sest kool on veel ainult koht, kus parandatakse teadmisi. Tahaks aga, et tulevikus on kool sel- leks südameks, kust saab algu- se kogu kodukandi vaimne te- gevus.

Väga paljud inimesed on ar- vamusel, et kõik probleemid lahendab alternatiivharidus. Et luues alternatiivkoolid, on hariduselus kohe kõik korras. Alternatiivkoole on väga vaja ja nad toovad uut verd meie haridusellu, aga alternatiivha- ridus üksi ei peagi lahendama kõiki muresid. Nii et meie arenduskeskuse ülesandeks on siiski tegelda eelkõige nende probleemide ja kitsaskohtade- ga, mis on täna koolis.»

M. S.: «Arvan, et meie ideaal on tegelikult saavutamatu (nagu kõik ideaalid), kuid leian siiski, et see peab igal ettevõt- tel-asutusel, eriti aga arengu- ga tegeleva asutusel, olema ning selle väljajätlemine ei tä- henda seda, et hõljume ise ideaalides ja usume, et see on kohe saavutatav.

Sõnastasime oma ideaali nel- ja punkti. Kõigepealt on vaja luua tegelik arengukeskkond. Selline keskkond meie, meie laste ja ka õpetajate ümber, kogu kooli personali ja laste- vanemate ümber, mis soodus- taks arengut (ilma selleta ei maksa loota, et areng toimuks). Teiseks on vaja arendada isi- kut kui tervikut, last nii kooli- lis kui kodus, ka õpetajat ja kooli juhtkonda, ka nn. kooli bürokraatiat. Samaväärsest on vaja arendada gruppi — pe- rekonda, klassi, kooli õpetajas- konda ja juhtkonda kui tervi- kut, sest häid tulemusi ei saa- vutata üksi olles, vaid ikkagi koostööd tehes. Ja ma arvan,

et on veel väga palju teha ko- du ja kooli koostöö paranda- misel. Kuna lapse peamine arengukeskkond on siiski ko- du, siis arvan, et ei ole päris õige lapse arendamisel kes- kenduda ainult kooli küsimus- tele. Seetõttu võtab meie kes- kus enda alla ka kodu ja koo- lieelse probleematikaga tege- lemise.

Kolmandaks on vaja saavu- tada arengu pidevus. Meile ei ole oluline saavutada areng näiteks üheks aastaks, et selle ajaga saavutada vajalikud muutused. Muutused peavad kestma läbi elu, et inimene neist rõõmu tunneks.

Ning neljas, mis sisaldub neis kõigis ja on kõigi saavu- tuste eeldus — arengukesk- kond peab olema niisugune, mis looks võimalused aktiiv- suseks ja selle kaudu vastu- tustunde kujunemiseks. Mina pean seda üheks võtmetegu- riks, ilma milleta midagi saa- vutada ei ole võimalik. Ning aktiivsuse ja initsiatiivi eest karistamine peaks asenduma selle igakülgse toetamisega.»

KÜLLI KOPPELMAA